

О.М.Горошко, М.Н.Гарас

ВПЛИВ АНТИОКСИДАНТНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ КОРВІТИНУ НА ПЕРЕБІГ ГОСТРОЇ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ НИРКОВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ

Кафедра фармакології (зав. – проф. І.І.Заморський)
Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці

Резюме. В експерименті на білих щурах вивчено вплив антиоксидантних властивостей корвітину на перебіг гострої ниркової недостатності, викликану внутрішньом'язовим уведенням 50% розчину гліцерину. Корвітин вводили одноразово внутрішньоочеревинно в дозі 8 мг/кг через 40 хв після уведення гліцерину. Дове-

дено, що корвітин володіє комплексними нефропротекторними властивостями за рахунок активації антиоксидантної системи.

Ключові слова: гостра ниркова недостатність, пероксидне окиснення ліпідів, корвітин.

Вступ. Останнім часом суттєво зросла захворюваність на гостру ниркову недостатність (ГНН) [7]. Активація процесів ліпопероксидації та пригнічення активності системи антиоксидантного захисту в сироватці крові та тканинах нирок вважається однією із загальних патогенетичних ланок багатьох запальних захворювань, зокрема уражень нирок. Крім того, важливою патогенетичною ланкою є посилення активності процесів пероксидного окиснення ліпідів (ПОЛ) у тканинах органа, котрий безпосередньо зазнає запальної реакції. Зазначене повністю відповідає патогенетичним механізмам ГНН [3]. Враховуючи важливість нормального морфофункціонального стану структурних елементів ниркового фільтру для підтримання адекватності процесів фільтрації в нирках, можна передбачати, що антиоксиданти, які запобігають зруйнуванню клітинних мембран вільними радикалами, у системі доказової медицини, розглядаються як перспективні засоби фармакологічної корекції ГНН [1,4].

Відомо, що оригінальний вітчизняний препарат кверцетин володіє антиоксидантними властивостями, які й визначають можливість його використання для корекції ГНН [2].

Непоширене застосування препарату кверцетину зумовлено низькою біодоступністю та неможливістю його парентерального уведення. Створення водорозчинного корвітину знівелювало вказані труднощі.

Мета дослідження. З'ясувати особливості антиоксидантного профілю препарату кверцетину за умов експериментальної ГНН.

Матеріал і методи. Досліди проводились на 42 нелінійних білих щурах (масою 120-180 г), які мали вільний доступ до їжі (зерно пшениці) і відстояної водогінної води. Тварин розподіляли на 3 групи (n=7): першу складали інтактні тварини, тваринам другої групи вводили 50% розчин гліцерину ("гліцеролова" модель ГНН), третій групі вводили корвітин одноразово через 40 хв після моделювання ГНН внутрішньоочеревинно в дозі 8 мг/кг. ГНН моделювали внутрішньом'язовим уведенням 50% розчину гліцерину в дозі 8мг/кг [8].

Тварин забивали шляхом декапітації під легким ефірним наркозом, дотримуючись положення «Європейської конвенції по захисту хребетних

тварин, яких використовують в експериментальних та інших наукових цілях» (Страсбург, 1986). Забій тварин проводили на 12, 24, 48-й та 96-й годинах експерименту.

Визначення процесів активності вільнорадикального окиснення та функціональний стан антиоксидантної системи оцінювали за вмістом малонового альдегіду (МА) в крові та гомогенаті нирок, вмістом дієнових кон'югатів, активністю каталази, активністю глутатіонпероксидази, вмістом SH-груп у гомогенаті нирок [5], церулоплазмину в плазмі крові. Визначали ступінь окиснювальної модифікації білків (ОМБ) у тканинах нирок [6].

Статистичну обробку даних проводили за допомогою програми "Statgraphics" із використанням t- критерію Стьюдента.

Результати дослідження та їх обговорення. Стан процесів пероксидного окиснення ліпідів при експериментальній ГНН характеризувався збільшенням МА в плазмі крові і в тканинах нирок та дієнових кон'югатів у тканинах нирок. Вже на 12-й годині вміст МА збільшився в 1,68 раза в плазмі та в 1,38 раза в гомогенаті (таблиця). Вміст дієнових кон'югатів залишався вірогідно високим упродовж всього експерименту. Також відмічається вірогідне зменшення SH-груп у тканинах нирок протягом всього експерименту: на 12-й годині у 2,18 раза, на 24-й годині в 1,55 раза, на 48-й годині в 1,18 раза та на 96-й годині в 1,28 раза. (рис. 2). Збільшення вмісту церулоплазмину (ЦП) відмічалось протягом експерименту, що найбільш вірогідно на 48-й годині в 1,74 раза та на 96-й годині у 2,05 раза (рис.1).

Активність каталази збільшувалась як у плазмі, так і в тканинах нирок порівняно з інтактними тваринами (таблиця). Зменшилась активність глутатіонпероксидази впродовж експерименту. Продукти окисної модифікації білків (ОМБ) вірогідно зростали в тканинах нирок протягом усього експерименту порівняно з лікованими тваринами.

Таким чином, при даній моделі ГНН відмічався окисний стрес, який характеризувався накопиченням продуктів ПОЛ у крові і тканинах нирок та пригніченням антиоксидантної системи.

Застосування кверцетину значно полегшувало перебіг ГНН за рахунок активації антиоксида-

Вплив одноразового уведення корвітину на пероксидне окиснення білків та антиоксидантну систему

Показники	Контроль	ГНН	ГНН + корвітин	ГНН	ГНН + корвітин	ГНН	ГНН + корвітин	ГНН	ГНН + корвітин
		На 12 -й год експерименту		На 24 -й год експерименту		На 48 -й год експерименту		На 96-й год експерименту	
Вміст МА у плазмі крові, мкмоль/л	21,94± 2,065	36,81± 2,878 $p_1 < 0,01$	26,44± 1,807 $p_2 < 0,01$	29,18± 3,565	15,68± 2,046 $p_1 < 0,05$ $p_2 < 0,01$	24,28± 1,426	22,11± 0,923	22,44± 2,297	15,55± 1,147 $p_1 < 0,05$ $p_2 < 0,05$
Вміст МА у тканинах нирок, мкмоль/г	0,42± 0,045	0,58± 0,054 $p_1 < 0,05$	0,56± 0,017 $p_1 < 0,05$	0,63± 0,036 $p_1 < 0,01$	0,57± 0,031 $p_1 < 0,05$ $p_2 < 0,05$	0,47± 0,041	0,44± 0,029	0,69± 0,051 $p_1 < 0,01$	0,61± 0,038 $p_1 < 0,01$
Активність каталази в плазмі крові, мкмоль/хв/г	15,16± 0,690	19,16± 2,395	16,45± 0,472	18,18± 2,024	16,46± 0,397	21,91± 0,935 $p_1 < 0,001$	23,81± 1,089 $p_1 < 0,001$	25,16± 1,628 $p_1 < 0,001$	24,37± 1,173 $p_1 < 0,001$
Активність каталази в тканинах нирок, (мкмоль/хв/мг)	29,52± 2,300	30,78± 6,885	84,41± 4,582 $p_1 < 0,001$ $p_2 < 0,001$	37,65± 10,467	79,57± 4,150 $p_1 < 0,001$ $p_2 < 0,01$	34,85± 6,986	40,56± 3,738 $p_1 < 0,05$	28,19± 2,538	32,13± 6,110
Вміст ОМБ370нм у тканинах нирок, (ммоль/г)	0,03± 0,0113	0,09± 0,006 $p_1 < 0,005$	0,09± 0,003 $p_1 < 0,001$	0,09± 0,011 $p_1 < 0,005$	0,09± 0,006 $p_1 < 0,001$	0,14± 0,016 $p_1 < 0,001$	0,18± 0,008 $p_1 < 0,001$	0,12± 0,004 $p_1 < 0,001$	0,13± 0,0021 $p_1 < 0,001$ $p_2 < 0,05$
Вміст ОМБ430нм у тканинах нирок, (ммоль/г)	0,01± 0,006	0,08± 0,003 $p_1 < 0,001$	0,11± 0,006 $p_1 < 0,001$ $p_2 < 0,005$	0,07± 0,012 $p_1 < 0,005$	0,08± 0,012 $p_1 < 0,005$	0,09± 0,004 $p_1 < 0,001$	0,09± 0,005 $p_1 < 0,001$	0,09± 0,004 $p_1 < 0,001$	0,11± 0,006 $p_1 < 0,001$ $p_2 < 0,05$
Активність глутатіонпероксидази (мкмоль/мг білка)	0,27± 0,0273	0,17± 0,032 $p_1 < 0,05$	0,26± 0,007 $p_2 < 0,05$	0,21± 0,016	0,28± 0,009 $p_2 < 0,02$	0,16± 0,016 $p_1 < 0,02$	0,27± 0,005 $p_2 < 0,001$	0,18± 0,011 $p_1 < 0,02$	0,25± 0,012 $p_2 < 0,005$
Вміст дієнових кон'югатів (нмоль/мг)	0,63± 0,015	0,74± 0,032 $p_1 < 0,05$	0,60± 0,017 $p_2 < 0,01$	0,82± 0,033 $p_1 < 0,005$	0,67± 0,045 $p_2 < 0,05$	0,88± 0,040 $p_1 < 0,005$	0,70± 0,054 $p_2 < 0,05$	0,78± 0,036 $p_1 < 0,02$	0,65± 0,050 $p_2 < 0,005$

Примітка. p_1 – показник вірогідності різниць щодо даних у контролю; p_2 – показник вірогідності різниць щодо даних за ГНН на відповідний термін експерименту; МА - вміст малонового альдегіду; ОМБ – продукти окиснювальної модифікації білків

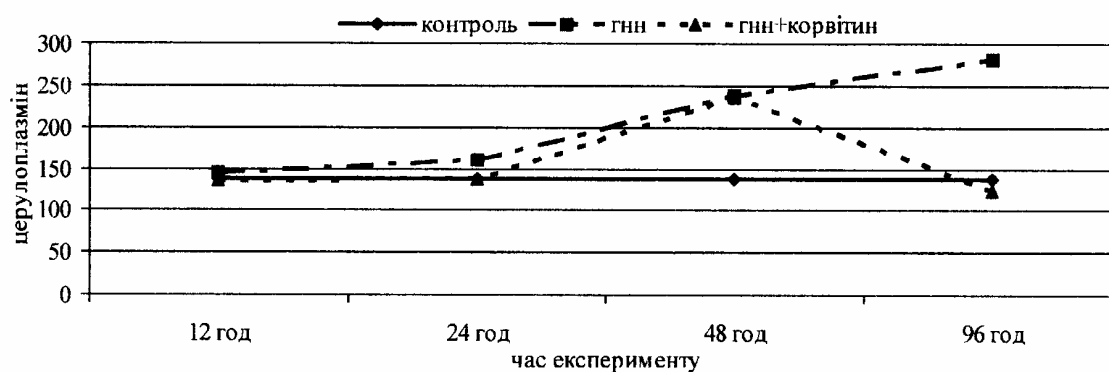

Рис. 1. Стан процесів пероксидного окиснення ліпідів при експериментальній гострій нирковій недостатності. Вміст церулоплазміну (г/л)

тної системи. Так, при використанні водорозчинного корвітину зменшується вміст МА як у крові, так і в тканинах нирок порівняно з ГНН (таблиця), відновлюється вміст SH-груп порівняно з контролем на 12-й годині у 2,18 раза, на 24-й годині у 2,86 раза, на 48-й годині у 2,15 раза та на 96-й годині експерименту в 2,23 раза (рис. 2).

Активність каталази в плазмі крові вірогідно не змінилася, у тканинах нирок зросла на 12-й годині у 2,74 раза порівняно з показниками нелікованих тварин. Однак активність ЦП, однією з функцій якого є зв'язування пулу металів змінної валентності для зменшення можливості їх участі у вільнорадикальних реакціях, порівняно з ГНН була

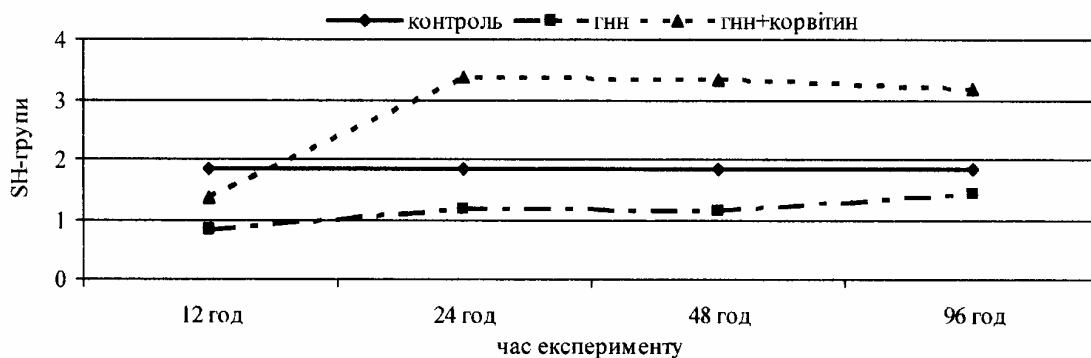

Рис. 2. Стан процесів пероксидного окиснення ліпідів при експериментальній гострій нирковій недостатності. Вміст SH – груп у тканинах нирок (ммоль/кг)

вірогідно знижена на 48-й годині в 1,01 раза та на 96-й годині експерименту у 2,3 раза (рис. 2). Активність глутатіонпероксидази зростала протягом усього експерименту порівняно з нелікованими тваринами.

Одержані нами результати вказують на перспективність включення в комплексну терапію ГНН швидкодійного водорозчинного антиоксиданту, що призводить до активації неферментної системи антиоксидантного захисту.

Висновки

1. При експериментальній ГНН, викликаний гліцероловою моделлю, відмічається активація процесів ліпопероксидації як у крові, так і в тканинах нирок.

2. Реакція антиоксидантної системи супроводжується вірогідним зниженням рівня ЦП у плазмі крові та зменшенням вмісту SH-груп та МА. При цьому активність каталази вірогідно не змінилася.

3. Корвітин, як антиоксидант, має позитивний вплив на перебіг експериментальної ГНН за рахунок активації антиоксидантної системи.

Перспективи подальших досліджень. У подальшому планується вивчення впливу кверцетину на перебіг гострої ниркової недостатності при його повторному введенні.

Література

1. Аракелян Н.Г., Штриголь С.Ю. Профилактика та лікування гострої ниркової недостатності: пошук нових підходів // Вісн. фармації. - 2005. - №4(44). - С.52-55.
2. Вигівська О.А., Загородний М.І., Горчакова Н.О., Чекман І.С. Клініко-фармакологічні властивості флавоноїду кверцетину // Ліки. - 2004.- №1-2.- С.8-13.
3. Власова С.Н., Мабушна Е.И., Переслечина И.А. Активність глутатіонзависимих ферментов эритроцитов при хронических заболеваниях печени у детей // Лаб. дело.-1990.- № 8.-С.19-21.
4. Доказательная медицина. Ежегодный справочник. Часть 1 / Под общей ред. С.Е.Башинского.- М.: Медиа Сфера, 2005.- 468с.
5. Мешишен І.Ф., Григор'єва Н.П. Метод кількісного визначення HS-груп у крові // Бук. мед. вісник. - 2002. - Т.6, №2. - С.190-192.
6. Мешишен І.Ф. Метод визначення окисномодифікованих білків плазми (сироватки) крові // Бук. мед. вісник. - 1998. - Т.2, №1. - С.156-158.
7. Новикова Р.И., Шраменко Е.К. Острая почечная недостаточность // Нефрология.- 2003.- № 4.- С. 16-23.
8. Chander V., Singh D., Chopra K. Reversal of Experimental Myoglobinuria Acute Renal Failure in Rats by Quercetin a Bioflavonoid // Pharmacology. - 2004. - Vol. 73, №1.- P.49-56.

ВЛИЯНИЕ АНТИОКСИДАНТНЫХ СВОЙСТВ КОРВИТИНА НА РАЗВИТИЕ ОСТРОЙ ПОЧЕЧНОЙ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ НЕДОСТАТОЧНОСТИ

А.М.Горошко, Н.Н.Гарас

Резюме. В экспериментах на белых крысах изучено влияния антиоксидантных свойств корвитина на функции почек в условиях острой почечной недостаточности, смоделированную с помощью 50% раствора глицерола, введенного внутримышечно. Корвитин вводили крысам внутривентриально в дозе 8 мг/кг через 40 минут после введения глицерола. Установлено, что корвитин имеет комплексные нефропротекторные способности за счет активации антиоксидантной системы.

Ключевые слова: острая почечная недостаточность, перекисное окисление липидов, корвитин.

**THE EFFECT OF ANTIOXIDANT PROPERTIES OF QUERCETIN-CORVITIN
ON THE COURSE OF ACUTE EXPERIMENTAL RENAL INSUFFICIENCY**

O.M.Goroshko, M.N.Haras

Abstract. The effect of the antioxidant properties of corvitin on the course of acute renal failure caused by on intramuscular injection of 50% glycerin solution was studied in an experiment on albino rats. Corvitin was injected intraperitoneally in a single dose of 8 mg/kg in 40 minutes after glycerin administration. Corvitin has been proved to possess complex nephroprotective properties at the expense of antioxidant system activation.

Key words: acute renal insufficiency, lipid peroxidation, corvitin.

Рецензент – проф. В.Ф.Мислицький

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Buk. Med. Herald. – 2007. – Vol.11, №3.- P.119-122

Надійшла до редакції 4.06.2007 року